

[Justitsministeren.]

handlinger begået under krig eller besættelse eller under truende udsigt dertil. Dette standpunkt er i overensstemmelse med, hvad den sagkyndige embedsmandskommissions flertal mente. Jeg har endvidere forstået, at samtlige partier stiller deres medlemmer frit i spørgsmålet om denne strafarts anvendelse.

Jeg anser det for betydningsfuldt, at livsstrafbestemmelser ikke påny optages i den borgerlige straffelov efter at være blevet afskaffet i 1930, og jeg ville nødig medvirke til, at Danmark formentlig som det eneste skandinaviske land genindførte dødsstraf i den borgerlige straffelov. Borgerlig straffelov bør efter min mening kun indeholde hjemmel for anvendelse af de strafarter, der er nødvendige til bekæmpelse af den ordinære kriminalitet, og skal livsstraf overhovedet anvendes — og jeg forstår det sådan, at et flertal i dette ting mener dette —, bør det i hvert fald kun være, når ganske ekstraordinære forhold er tilstede.

Efter forslaget, som det forelå, forudsætter anvendelsen af dødsstraf handlinger begået under krig eller besættelse eller under truende udsigt dertil. Jeg finder, at det så kraftigt som muligt bør understreges, at der her er tale om noget ganske ekstraordinært, om en straf, der overhovedet ikke anvendes under normale forhold, og derfor mener jeg, at bestemmelser herom slet ikke har deres plads i borgerlig straffelov. Det stemmer heller ikke godt med bestemmelsen i straffelovens almindelige del § 33 om, at de almindelige straffe er fængsel, hæfte eller bøde, en bestemmelse, der ikke var foreslået ændret ved det tidligere forslag.

Med dette udgangspunkt forekommer det naturligt, at sådanne bestemmelser henvises til den militære straffelov, der i forvejen hjemler idømmelse af livsstraf i krigstid og under krigstilstand, altså lignende ekstraordinære forhold, som det her omhandlede forslag har for øje. Jeg peger i denne forbindelse også på, at kommissionens flertal, betænkningen side 14 — et ganske kort citat, højtærede formand —, udtalte:

„De forslag, der i nærværende udkast fremsættes til bestemmelserne om dødsstraf, må ses som et supplement til de gældende regler i den militære straffelov om dødsstraf som ekstraordinært strafmiddel i særlige undtagelssituationer, hvor statens eksistens står på spil.“

Og under første behandling her i tinget — folketingstidenden 1949—50 sp. 4618 — understregede det ærede medlem hr. Hans Hækkerup, at dødsstraffen kun tænkes an-

vendt under de egentlige krigslignende forhold.

Ved at flytte livsstraffen over i den militære straffelov kommer forslaget iøvrigt på det punkt i overensstemmelse med den tidligere berørte norske lov om ændringer i straffelovens kapitler 8 og 9 m. v., der svarer til vor straffelovs kapitler 12 og 13. Også i Norge var man oprindelig indstillet på at foreslå livsstrafbestemmelser indføjet i den borgerlige straffelov, men efter indstilling fra den norske justitskomité blev de med tilslutning fra justitsdepartementet overført til den norske militære straffelov.

Man kunne måske spørge, om ikke det harmonerer mindre godt med systemet i den militære straffelov iøvrigt nu at indsatte et nyt kapitel vedrørende visse af borgerlig straffelovs bestemmelser.

Det mener jeg for det første ikke, da bestemmelserne som sagt kun omfatter disse handlinger begået under egentlige krigslignende forhold og alle dage har været tænkt som et supplement til denne lov. For det andet omfatter militær straffelov, som den er, også straf for andre end de til krigsmagten hørende personer. Og endelig er det sådan, at en sagkyndig kommission i øjeblikket arbejder med visse spørgsmål under den militære straffelov, og det skulle være en ret simpel ting at bringe orden i denne lov, hvis det nye kapitel forstyrrer øjet en lille smule.

For fuldstændighedens skyld skal jeg bemærke, at den omstændighed, at livsstrafbestemmelserne er overført til den militære straffelov, som forslaget er affattet, ikke medfører, at sager om anvendelse af disse bestemmelser bliver militære straffesager i videre omfang, end de ville være det efter den gældende militære retsplejelov.

Nogle ville måske foretrække at placere livsstrafbestemmelserne i en særlig lov, således som man har gjort det i Sverige, jfr. lag nr. 450 af 30. juni 1948 „om dødsstraff i vissa fall då riket är i krig“. En enkelt ordfører, det tidligere ærede medlem hr. Holm — folketingstidenden 1949—50 sp. 4625 —, syntes stemt for denne tanke. Jeg foretrækker en bestemmelse i militær straffelov, men dette spørgsmål vil kunne drøftes nærmere i udvalg.

Om de ændringer i forslaget, den nævnte overførelse af livsstrafreglerne giver anledning til, tillader jeg mig at henvise til bemærkningerne og skal kun fremhæve, at når jeg i § 103, stk. 3, har udeladt den kvalificerede brandstiftelse og sprængning, skyldes det, at borgerlig straffelov i forvejen indeholder hjemmel for straf med fængsel på livstid i